

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บุชนียวัตตุครัง	ก่อนนาน
เป็นที่นบสักการ	นอบน้อม
อารามพุทธรูปมาน	ความศักดิ์ สิทธิंना
สัญลักษณ์ชาติไทยพร้อม	อยุธยา เบื้องบูรพ์สมัยฯ

(พระราชนิพนธ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)

(กรมศิลปากร, 2531: ไม่มีเลขหน้า)

ไทยเป็นชาติที่มีอารยธรรมเก่าแก่เป็นเวลายาวนาน สิ่งที่ยังบอกถึงการมีอารยธรรม ส่วนใหญ่เป็นผลงานทางด้านศิลปกรรม ความรุ่งเรืองของศิลปกรรมในอดีตเหล่านั้นไม่ว่าจะเป็น วิหารสถาน วิหารวัด และศิลปวัตถุ ล้วนเป็นพยานหลักฐานอันสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความ รุ่งเรืองในอดีตที่ผ่านมา (กรมศิลปากร, 2531: 1)

ศิลปกรรมไทยในอดีตปรากฏอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ เป็นหลักฐานแสดงถึงการตั้ง ก็นฐานความมั่งคั่งอันต่อเนื่องกันมาโดยลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2528: 29) การเห็นความสำคัญในคุณค่าของศิลปกรรมนั้น รัชชาติ สังขทรัพย์ (2526: 1) กล่าวว่า "ศิลปกรรมมิได้อยู่ที่การตีราคาเป็นมูลค่าแต่อย่างใด แต่ความสำคัญอยู่ที่คุณค่าทางจิตใจ ความภูมิใจที่ไม่อาจทดแทนจากสิ่งอื่น ๆ ได้ เพราะเป็นสิ่งที่บรรพชนในอดีตได้ทุ่มเทเวลาใช้ ความคิดบรรจงประดิษฐ์ศิลปกรรมแต่ละชิ้นด้วยความยากลำบาก เศษและซากศิลปกรรมที่พบกันอยู่ เกือบทุกสถาน บางแห่งกว่าจะสำเร็จเป็นผลงานที่ประดิษฐ์ขึ้นมาได้ต้องใช้เวลานับเดือน นับปี" งานศิลปกรรมจึงเป็นสิ่งที่บรรพชนของชาติได้ร่วมแรง ร่วมใจรวมความคิดอันที่

สร้างสรรค์ศิลปะและวัฒนธรรมสืบต่อกันจนเป็นเอกลักษณ์ของชาติ คุณประโยชน์ที่ได้รับจากซากโบราณสถาน ศิลปโบราณวัตถุเหล่านั้น ถึงแม้จะไม่สามารถสนองความต้องการและจำเป็นเพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวันโดยตรง แต่เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความชื่นชมยินดีในชาติที่ประเทศชาติของเรามีอารยธรรมของตนเอง มีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ น่าจดจำไม่แพ้ชาติอื่น มีศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับการยกย่องว่า มีความละเอียดอ่อนงดงามเป็นหนึ่งในโลกเช่นกัน

การศึกษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ นอกจากจะทำให้เกิดความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของศิลปไทยอันดีงามแล้ว ยังนำมาซึ่งการหาทุนบำรุงรักษาอนุรักษ์ไว้เพื่อสืบทอดแก่อนุชนรุ่นหลัง เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและสมบัติทางสติปัญญา ชาวไทยทุกคนควรจักช่วยกันสงวนรักษาไว้ดังพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติรามคำแหง จังหวัดสุโขทัย วันที่ 25 มกราคม พุทธศักราช 2507 ความตอนหนึ่งว่า

...ชาติไทยเรานั้นมีเอกราช มีภาษา ศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นของตนเองมาช้านานหลายศตวรรษแล้ว ทั้งนี้เพราะบรรพบุรุษของเราได้เสียสละอุทิศชีวิตกำลังทั้งกายและใจสะสมสิ่งเหล่านี้ไว้ให้อนุชนรุ่นหลังต่อไป ข้าพเจ้าเห็นว่าโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุทั้งหลายนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ที่ชี้ให้เห็นอดีตอันรุ่งโรจน์ของชาติไทยเรา เป็นประโยชน์แก่การศึกษาทั้งในทางประวัติศาสตร์ ศิลปโบราณคดี และวัฒนธรรม จึงควรที่ทุกฝ่ายจะได้ช่วยกันทะนุถนอมบำรุงรักษาอย่างให้สูญสลายไป... (กรมศิลปากร, 2518: 63)

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าศิลปกรรมไทยเป็นสิ่งที่มีความค่า ที่แสดงถึงความมีอารยธรรมรุ่งเรืองมาในอดีต และใคร ๆ ก็พากันมาศึกษา แต่ยังมีเหตุปัจจัยที่ทำให้ศิลปกรรมของไทยเปลี่ยนแปลงสภาพไปปัจจัยสำคัญที่สุดคือ มนุษย์ มนุษย์เป็นตัวทำลายที่อันตรายที่สุดต่อสิ่งที่ตนเองสร้างสรรค์เสมอไม่ว่าการกระทำนั้นเกิดโดยเจตนา หรือโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ตาม เช่น การทำสงคราม ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ งบประมาณแห่งถูกรื้อทำลาย เพื่อปลูกสร้างสิ่งที่สามารถหาผลประโยชน์ได้มากกว่าและรวดเร็วกว่า บุคคลบางกลุ่มชุดศิลปวัตถุ โบราณวัตถุไปขาย การปล่อยปะละเลยโดยเฉพาโบราณสถานที่ต้องดูแลอย่างสม่ำเสมอ การปั่นป่วน เห็นยาร้างขึ้นไปกายรูป นั่งเล่นบนโบราณสถาน ศิลปโบราณวัตถุ ทำให้โบราณสถานและศิลปโบราณวัตถุแตกหักชำรุดเสียหาย นอกจากนี้ยังมีการเสื่อมสภาพและชำรุดของโบราณสถาน ศิลปโบราณวัตถุอีกหลายอย่าง เช่น สาเหตุ

จากสภาพดินฟ้าอากาศ การเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยา สิ่งเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดปัญหาต่อการอนุรักษ์ บรูณะและสงวนรักษาศิลปะโบราณสถาน ศิลปะโบราณวัตถุเป็นอันมาก

การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อการอนุรักษ์ บรูณะและสงวนรักษาศิลปะกรรมไทย เป็นเรื่องที่ประชาชนทุกคนควรให้ความสนใจและตระหนักถึงคุณค่าของศิลปกรรมไทย ในปัจจุบันนี้การศึกษาเจริญก้าวหน้ามากตลอดจนการคมนาคมติดต่อสะดวกกว่าแต่ก่อน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมั่นคงแน่นแฟ้นขึ้น ทำให้ประชาชนทั่วโลกสามารถพบเห็นกับศิลปะโบราณวัตถุและโบราณสถานทั่วโลกได้มากขึ้น และต่างมองเห็นตรงกันว่า ศิลปะโบราณวัตถุ โบราณสถานเหล่านั้น มีค่าเป็นแต่เพียงหลักฐานที่แสดงถึงความรุ่งเรืองของอดีตกาลเท่านั้น แต่เป็นสมบัติอันมีค่ายิ่งสมควรที่จะสงวนรักษาและบรูณะไว้ เพื่อเป็นการเผยแพร่การอนุรักษ์สมบัติทางวัฒนธรรม ในปี ค.ศ. 1959 จึงมีการจัดตั้งองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization หรือ UNESCO) และศูนย์การศึกษางานอนุรักษ์สมบัติวัฒนธรรมระหว่างชาติ (The International Centre for the Study of Preservation and Restoration of Cultural Property หรือ ICCROM) นอกจากนี้ยังมีองค์การเอกชนอีกหลายแห่งที่ให้ความสนใจงานอนุรักษ์ เช่น สถาบันพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ (The International Council of Museums หรือ ICOM) สถาบันโบราณสถานและแหล่งประวัติศาสตร์ระหว่างชาติ (The International Council on Monuments and Sites หรือ ICOMOS) สถาบันสถาปนิกระหว่างชาติ (The International Union of Architects หรือ IUA) สถาบันภูมิสถาปนิกระหว่างชาติ (The International Institute of Landscape Architects หรือ IILA) สถาบันอนุรักษ์ศิลปะโบราณวัตถุระหว่างชาติ (The International of Conservation of Historic and Artistic works หรือ IIC) ซึ่งสถาบันต่าง ๆ นี้ ทำงานร่วมกันกับองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) หาหนทางที่จะนำความเจริญก้าวหน้าทางเทคนิคมาช่วยบรูณะ และสงวนรักษาสมบัติอันมีค่าเหล่านี้ (Feilden, 1979 : 58)

ในประเทศไทยรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของศิลปกรรมไทยจึงได้มอบหมายให้กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่อนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมไว้ให้คนรุ่นต่อไปได้ศึกษาและค้นคว้า ดังที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 และปฏิบัติสืบต่อกันมาจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 และฉบับที่ 6 ระหว่าง พ.ศ. 2530-2534 (กรมศิลปากร, 2529 : คำนำ) นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่

เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบงานอนุรักษ์มรดกของไทยโดยตรง เช่น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการเอกลักษณ์ไทย สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นต้น

การอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย ทั้งโบราณสถานและศิลปโบราณวัตถุ นอกจากจะทาให้เกิดความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของศิลปะอันดีงามแล้ว ยังจะเป็นการทบทวนบำรุงรักษาและอนุรักษ์ไว้เพื่อสืบทอดแก่นุชนรุ่นหลัง ศิลปกรรมไม่ว่าจะเป็นของชนชาติใด สังคมใด แม้ไม่ได้มีการอนุรักษ์ไว้ให้คงสภาพอยู่แล้ว หลักฐานด้านอารยธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติจะเสียหายและหมดสิ้นไป เป็นเหตุให้ชนรุ่นหลังขาดความมั่นใจและภาคภูมิใจในเกียรติของชาติ ถ้าสิ่งที่เป็นสมบัติของชาติไม่ได้รับการดูแลปกป้องและรักษา เพื่อชดเชยความเสื่อมโทรมและหยุดยั้งการทลายเสียตั้งแต่บัดนี้ ต่อไปในอนาคตอนุชนรุ่นหลังคงจะต้องศึกษาประวัติศาสตร์ไทยได้จากตำราและภาพถ่าย หรือจากการบอกเล่าต่อ ๆ กันไป การที่จะไปศึกษาข้อเท็จจริงจากสิ่งต่าง ๆ ตามสภาพที่เป็นจริงคงเป็นไปได้ เพราะไม่มีสถานที่จะให้ดูและศึกษาต่อไป และเมื่อถึงเวลานั้นเราคงต้องถามตัวเราเองว่า มีอะไรบ้างที่เหลือไว้เป็นประวัติศาสตร์แห่งอารยธรรมที่เก่าแก่ของชาติ (รัชชาติ สังขตลย์, 2526: 2)

อนึ่งการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยนั้นแม้ว่าจะมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบมากมาย แต่มิได้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น เป็นเรื่อง queทุกคนในชาติควรร่วมมือกันทบทวนบำรุงรักษา เผยแพร่คุณค่าความงามของศิลปกรรมไทยให้สืบทอดไปอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการสำคัญในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย วิธีหนึ่งคือการให้การศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติให้ตระหนักในคุณค่าโดยที่ศิลปกรรมไทยนั้นเกี่ยวข้องกับมนุษย์ไปตลอดชีวิต การศึกษาจึงมิใช่จะทำเพียงช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิตแต่ควรเป็นไปตลอดชีวิต ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยการถ่ายทอดทางตรงและทางอ้อม พระยาอนุนานราชธน (2515: 49-50) กล่าวว่า การถ่ายทอดโดยตรงนั่นก็คือ การที่โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาเป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรง ส่วนการถ่ายทอดทางอ้อม คือ การที่คนในสังคมได้เรียนรู้จากการอบรมสั่งสอนของผู้ใหญ่ หรือเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งบางครั้งผู้รับการถ่ายทอดก็ไม่มีผู้ชี้ตัว

ชาติไทยเป็นสังคมหนึ่งที่มีศิลปวัฒนธรรมประจำชาติเป็นของตนเอง ุโดยได้รับการสืบทอดมาแต่โบราณตราบเท่าทุกวันนี้ และสิ่งนี้เองนำมาซึ่งลักษณะสำคัญอันแสดงถึงเอกลักษณ์และศักดิ์ศรีของชาติ ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างชนในชาติ และยังมีส่วนในการช่วยพัฒนาจิตใจ เศรษฐกิจ สังคม อันเป็นผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้า และความมั่นคงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศชาติ การที่จะร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาชาติบ้านเมืองนั้นจะต้องมีการศึกษา

ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมไทยและ เล็งเห็นประโยชน์ของการที่จะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองของชาติ ดังพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2517: 304) ซึ่งได้พระราชทานแก่นักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษานิติพระราชนิติปริญาบัตร และอนุปริญาของมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พุทธศักราช 2509 ว่า

... การศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นการศึกษาที่สำคัญ และควรจะดำเนินการควบคู่กันไปกับการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เพราะความเจริญของบุคคล ตลอดจนถึงความเจริญของประเทศ และของโลกก็โดยส่วนรวมด้วยนั้น มีทั้งทางวัตถุและจิตใจ ความเจริญทั้งสองทางนี้จะต้องประกอบกัน เกื้อกูลและส่งเสริมกันพร้อมมูล จึงเกิดความเจริญที่แท้จริงได้ ประเทศทั้งหลายจึงต่างพยายามส่งเสริมการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมพร้อมไปกับการศึกษาวิทยาศาสตร์...

ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้กล่าวไว้ในการบรรยายเรื่องการศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร ว่า "ในปัจจุบัน สถานการณ์การศึกษาระดับอุดมศึกษาได้พัฒนาและเจริญก้าวหน้าไปมาก สถาบันการศึกษาหลายแห่งกำลังมีบทบาทมากขึ้นในการส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ รวมทั้งการเรียนรู้ภาคปฏิบัติทางศิลปะ ตลอดจนการหาแนวทางพัฒนาความคิด จิตใจของมนุษย์ในด้านสุนทรียศาสตร์และวัฒนธรรมของไทย" (มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529: ไม่มีเลขหน้า)

ดังนั้น การศึกษาจึงมีบทบาทอย่างยิ่งในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยโดยการถ่ายทอดให้แก่เยาวชน รัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้ จึงได้ประกาศในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ใน หมวดที่ 6 ข้อ 50 ว่า "...รัฐพึงจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างและก่อให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม ศาสนา ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม รวมทั้งสถานที่และวัตถุอันมีค่าทางประวัติศาสตร์..." (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520: 15)

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล นับเป็นหนึ่งในสถาบันหลักที่ให้การศึกษาด้านวิชาชีพที่มุ่งผลิตบุคลากรให้เป็นนักปฏิบัติการเชิงวิชาการ และมีความชำนาญในการปฏิบัติเฉพาะสาขาทางด้านศิลปกรรมและเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะศิลปกรรมเป็นคณะวิชาหนึ่งในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาด้านวิชาศิลปกรรม หัตถกรรม ออกแบบศิลปประยุกต์และศิลปประจำชาติ ส่งเสริมการศึกษาด้านวิชาชีพ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2528: 1)

คณะกรรมการ หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต จัดแบ่งออกเป็นภาควิชา มี 4
ภาควิชา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2529: 8) คือ

ภาควิชาศิลปกรรม แบ่งเป็น 3 สาขาวิชา

1. สาขาวิชาจิตรกรรมสากล
2. สาขาวิชาประติมากรรมสากล
3. สาขาวิชาศิลปภาพพิมพ์

ภาควิชาศิลปะประจำชาติ แบ่งเป็น 3 สาขาวิชา

1. สาขาวิชาจิตรกรรมไทย
2. สาขาวิชาประติมากรรมไทย
3. สาขาวิชาหัตถศิลป์

ภาควิชาออกแบบศิลปประยุกต์ แบ่งเป็น 3 สาขาวิชา

1. สาขาวิชาออกแบบพาณิชย์ศิลป์
2. สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์
3. สาขาวิชาออกแบบตกแต่ง

ภาควิชาหัตถกรรม แบ่งเป็น 8 สาขาวิชา

1. สาขาวิชาเครื่องปั้นดินเผา
2. สาขาวิชาเครื่องมือ
3. สาขาวิชาไม้ไฟ-หวาย
4. สาขาวิชาเครื่องโลหะ
5. สาขาวิชาเครื่องรัก
6. สาขาวิชาเครื่องทอຍ้อม
7. สาขาวิชาเครื่องหนัง
8. สาขาวิชาเครื่องหล่อ

คณะกรรมการได้ตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมปลูกฝังความรู้ความเข้าใจ
แก่นักศึกษาเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย ทั้งโบราณสถาน และศิลปโบราณวัตถุอัน
ที่จะ เป็นพื้นฐานในการเผยแพร่รักษามรดกทางศิลปกรรมและวัฒนธรรมของชาติให้สืบทอดต่อไปสู่อนุชน
รุ่นหลัง คณะศิลปกรรมจึงผลิตครูสอนวิชาชีพสาขาวิชาศิลปกรรม ศิลปะประจำชาติ หัตถกรรม และ

ออกแบบศิลปะประยุกต์ ตลอดจนวิชาอุตสาหกรรมประดิษฐ์ในระดับการศึกษาต่าง ๆ นอกจากนี้ ยัง
แนะนำอาชีพทางศิลปะและการนำศิลปะ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ดังนั้นนักศึกษา คณะศิลปกรรมจึงควรมีความรู้สำนึกตระหนักในการ เห็นคุณค่าความสำคัญ
และวางแผนในมรดกที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ไว้ และมีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย
เป็นพื้นฐานเพื่อศึกษาเหล่านี้ ผู้ซึ่งจะออกไปเป็นผู้นำเยาวชนในอนาคตในบทบาทของครู อาจารย์
ได้มีความรู้ความเข้าใจซาบซึ้งถึงคุณค่าความสำคัญ และมีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ศิลปกรรม
ของตน รวมทั้งส่งเสริมให้ท้องถิ่นต่าง ๆ มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลรักษาป้องกัน และให้ความรู้
แก่เยาวชนและคนในท้องถิ่นนั้น อันจะนำไปสู่ความรักหวงแหนศิลปกรรมของชาติยิ่งขึ้น

การที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล เพราะคณะศิลปกรรมเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปะ
และวัฒนธรรมของชาติเป็นสำคัญ มีหน้าที่โดยตรงในการผลิตบุคลากรที่จะออกไปเป็นครูผู้สอน
วิชาการด้านศิลปะในสถานศึกษาต่าง ๆ ทั้งประเทศ รวมทั้งบุคลากรที่จะออกไปทำงานด้านศิลปะ
ในหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

อนึ่ง นักศึกษา คณะศิลปกรรมเป็นนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
(ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2529: 6-8)
มาแล้ว ซึ่งเคยผ่านการเรียนวิชาศิลปะประจำชาติ ศิลปะไทยหรือวิชาที่เกี่ยวข้องกับศิลปกรรมไทยมา
แล้ว ซึ่งเป็นวิชาบังคับในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง (ปวส.) ที่มีเนื้อหาการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และมีประสบการณ์ตรง
ต่อศิลปะไทย จึงเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจซาบซึ้ง ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญด้านการ
อนุรักษ์ศิลปกรรมไทยเป็นพื้นฐาน

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ปฏิบัติการสอนในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ได้ตระหนักถึง
ความสำคัญของศิลปกรรมไทย ห่วงใยในคุณค่าของโบราณสถาน ศิลปะโบราณวัตถุ อันเป็นมรดก
ทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ ที่นับวันจะสูญหายไปตามกาลเวลา และเพื่อที่เยาวชนเกิดความรู้สึก
สำนึกในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าและหาแนวทางในอันที่จะอนุรักษ์
ศิลปกรรมไทย ดังนั้นการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษานักศึกษาในคณะศิลปกรรม สังกัดสถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล ซึ่งเป็นอนุชนที่มีบทบาทการสืบต่อศิลปวัฒนธรรมนั้น น่าจะเป็นประโยชน์ในการจัดหลักสูตร
การเรียนการสอน ตลอดจนเป็นแนวทางแก่นักศึกษาในการเผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปกรรมของชาติ
สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย ของนักศึกษาคณะศิลปกรรมใน
ด้านโบราณสถาน และศิลปโบราณวัตถุ ดังต่อไปนี้

1. บทบาทของประชาชนกับการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย
2. รูปแบบและวิธีการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย
3. การส่งเสริมและเผยแพร่การอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย ในด้านโบราณสถาน และศิลปโบราณวัตถุ
2. กลุ่มประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรม สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ในหลักสูตรภาควิชาศิลปกรรม ศิลปประจำชาติ ออกแบบศิลปประยุกต์ และหัตถกรรม สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2533

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การอนุรักษ์ หมายถึง การดูแล รักษา เพื่อให้คงคุณค่าไว้และให้หมายรวมถึง การป้องกันการรักษา การสงวน การปฏิสังขรณ์ และการบูรณะด้วย
2. ศิลปกรรมไทย หมายถึง ผลงานทางด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม ซึ่งในการศึกษานี้มุ่งเน้นศิลปกรรมไทยที่มีคุณค่าทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และโบราณคดี อันได้แก่โบราณสถานและศิลปโบราณวัตถุ
3. นักศึกษาคณะศิลปกรรม หมายถึง กลุ่มบุคคลที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ปีที่ 1 และปีที่ 2 ในคณะศิลปกรรม ประกอบด้วย 4 ภาควิชา คือ ภาควิชาศิลปกรรม ภาควิชาศิลปประจำชาติ ภาควิชาออกแบบศิลปประยุกต์ ภาควิชาหัตถกรรม สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในปีการศึกษา 2533 ภาคการศึกษาที่ 2
4. โบราณสถาน หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ซึ่งโดยอายุ หรือโดยลักษณะแห่งการก่อสร้างหรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของอสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นประโยชน์ในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี และให้หมายรวมถึงศิลปวัตถุที่ติดตั้งประจำกับอสังหาริมทรัพย์นั้นด้วย

5. ศิลปโบราณวัตถุ หมายถึง สิ่งหามิที่แท้ที่เป็นของโบราณ เป็นสิ่งที่ทำด้วยฝีมือ และเป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางศิลปะ หรือที่เป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของโบราณสถาน ซึ่งโดยอายุหรือลักษณะแห่งการประดิษฐ์ หรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของสิ่งหามิที่แท่นั้นเป็นประโยชน์ทางศิลปะประวัติศาสตร์ และโบราณคดี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบความคิดเห็นพื้นฐานและความเข้าใจในการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรม สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล อันจะนำไปสู่การส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย และเป็นการส่งเสริมปลูกฝัง ค่านิยมทัศนคติได้อย่างถูกต้องให้กับเยาวชน อันมีจิตสำนึกในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมอันที่จะสงวนรักษาอนุรักษ์มรดกของชาติสืบต่อไป
3. เพื่อเป็นข้อมูลแก่ผู้สนใจได้มีโอกาสศึกษาและค้นคว้าต่อไป